

mélyétől, a tojás- és krumplihéjjal
teli, fedetlen szemetesvödörtől,
a szókincs otthon nem használatos,
egynyelvű szótárban vulg.-gal jelölt
elemeitől. Forró délután van,
ülünk a hűlő rántottcsirke-szagban,
egy légy dörzsöli össze vézna lábát
a hájas tészta hátát borító porcukorban.
Elkergetjük, de mindig visszatér,
akár a légyként gyötrő gondolat,
amelyre itt minden utalni látszik,
hogy minden ember – igen, még te is,
legszebb, legkedvesebb, világom napvilága,
te rózsza és hold, tenger és titok,
testből vagy és terád is igaz minden,
ami ebből következik: az undor,
a félelem, a fájdalom, a szégyen
képei perzselik az öntudat
érzékeny felhámját, akár a lábam
a reggeli csaláncsípés nyoma.
Képek sora vonul behunyhatatlan
belső szemem előtt, újra meg újra,
mígnem letörli ólom
kézzel elmém faláról a délutáni álom,
amelyből émelegve ébredek fel,
fél arcomon a díványpárna hímzett
rózsáinak piros lenyomatával.

Kornis Mihály

ÁGI PILLANATA

1

Ismerkedj meg vele, mondja: a feleségem.

Ránézek, és... Abban a pillanatban tudom.

Tudja ő is, tudom én is, csak a férje nem tudja.

Miért tudná?

Én sem tudtam, amíg a szemébe nem néztem.

A srác, aki a Dürer, több mint tizenegy évvel fiatalabb nálam, és még csak pár napja
barátkoztunk össze, nem ez a jó szó, megtaláltuk egymást, otthon vagyunk a másik-

ban, de nagyon, annyira jóban lettünk, hogy naponta többször is beszélünk kell, személyesen vagy telefonon, már előző életeinkben is ennyit beszélgettünk, és ez már nem is fog változni köztünk, csak azt találgatjuk, most miért is találkoztunk, mármint ebben az életben, biztosan lesz egy nagy közös projektünk, kell, hogy legyen. Vajon micsoda?

Ő az Ági, mondja.

És nevet! A zavarunkon. Vörös a fejetek, mondja, nagyon helyesek vagytok, meg vagytok illetődve, a feleségemnek nagy ember vagy ám, azt tudnod kell, olvassa a kötetet, te meg, Nikosz, fogadjunk, hogy még az életben nem láttál egy ilyen kócos szökét, most rázzátok meg egymás pracliját, így mondja, örül neki, hogy a felesége ennyire zavarba jött, lesüti a szemét, nekem is kigyúlnak arcomon a himlősebeim, azonnal izzadok, rágom a szájamat, de érezzük Ágival, hogy abból lesz a kisebb baj, ha most megfogjuk egymás kezét, és színészkedve megrázzuk, ha azt parancsolja a férje, Ágnesnek a pír már a nyakába fut le, onnan a keblére, hátradobja a fejét, úgy kacag, ne lássa a férje az arcát, gondolom, én öregesen mosolygok, mindenesetre igyekszem öregesen hatni, lenézek a presszóasztal kopott lapjára, nehogy Ági arcára tévedjen a tekintetem. Nem fog. Azóta is egymást nézzük.

Ez túrheteren lesz, vérlázító és szégyenletes.

Most kéne felállnom, elmennem szó nélkül, az utánam rohanó Dürert lerázni, mégpedig a legdurvábban, a legegyszerűbben, majd hívlak, ilyen bolond vagyok, ne törődj vele, eszembe jutott valami – és nem hívnám fel többet! Ha levelet ír, nem válaszolok, ha megutál, elviselem, a beszélő viszonyt se erőltetem köztünk, míg csak hetven év múlva, de reméljük, még később, százötven év múlva ez a nő egyszer el nem megy. Fel nem száll az égbe. Akkor, csak akkor, és nem a temetésén, mert még arra se mennék el, hanem a temetése után fél évvel, úgy kábé, amikor szembecsoszogok a férjével az utcán, megmondanám neki, ne haragudj, Dürer, de hát az katasztrófa volt, amikor bemutattál a feleségednek, én ilyen kívánatos nőt még az életben nem láttam, én azonnal úgy belezúgtam, mint Schönberger a kómába, másfelől a barátság számomra szent dolog, azért nem mentem ki a temetésére sem, mert vele kapcsolatban nekem még mindig elmondhatatlanok a gondolataim, máig előttem van a testi valójában, amely szerintem romolhatatlan, ellentétben velem, úgyhogy most váljunk el egyszer s mindenkorra, csak ezt még el kellett mondanom, hogy ne nyomja a lelkem. Drága barát. Ezt kellene tennem.

Más lapra tartozik, hogy ő ezt nem értené.

És volna igaz!.

Dürer nem csupán tizenegy évvel fiatalabb nálam, nem egyszerűen a Képzőművészeti Főiskola végzős nagy titánja – a nyolcvanas években vagyunk –, hanem egyike a legcsinosabb pasiknak Pesten, akiért bomba nők garmadája harcolt volna (vagy talán harcolt is), ha nem maga Ági ült volna Samu biciklijének a hátsó ülésére, de még gimnazista korukban, ebből lett a világ legjobb házassága, legendás szövetség, igazi emberpár, ráadásul egy, a környéken nincs sármosabb fickó, így mondták, és a *hát valami észbontóan jól kinéző Ági* megbonthatatlan frigye; mióta találkoztak, percig se tudnak egymás nélkül lenni, mondogatták róluk, még csak nem is hitetlenkedve, akik ismerték őket már akkor is, amikor az én tragédiám – hogy ránéztem az Ágira – még nem következett be.

Meglepődtem ennek az Ágnesnek a szemén.

De nem csak erről van szó.

Itt arról is szónak kéne végre lennie, hogy a legcsúnyább férfi vagyok Pesten. Szerintem. Na mindegy. Utálom a pófám. Különösen az ilyen történetek miatt. Mikor azonban Kara-Galla Ágnes a szemembe nézett, vagysis néz, ez a pillanat örök, most is tart, most is az ő pillantásában égvé próbálok elmakogni, ami azóta is történik velem, én elvesztem a pillantása mélyén, abban a Paradicsomban, amibe úztettem, tehát azt szeretném, ha legalább, amíg a történetem hallgatod – vagy olvasod, Ági? –, Te is bennem lennél, másképp talán nem fogod érteni, hogy mi történt velünk. Miért lett olyan a világ mára, amilyen. Egyik a másiktól következik. Ági pillantásában az is benne volt, hogy nékem önála nincs esélyem mint férfinak.

Természetesen.

Hát az föl se merül.

Roszsul mondom: nem is csak Ágnes szemében volt teljes elutasítás, kizárása annak, hogy én nála szóba jöhetek – miért jönnék?! nála senki sem jöhet szóba e téren, csak Dürer –, de a mohó, bár éppannyira félnék pillantásom is nyomban így kiáltott, magamnak, befelé: látom, hogy nem kellek!

Jaj, nem kellek.

Persze hogy nem kellek. Félreérthetetlenül, ételleírások jelzőjével szólva *gazdagon* volt ez benne abban, ahogy Ági a szemembe nézett.

A szemembe néz.

Nem kellek. Mégis, van a pillantásában még valami más is. Tombol benne valaki, aki – nem nekem ugyan – mást mond. Nem fogok tudni felkelni a székből, barátkozni fogok velük, míg nem süllyedek a sárga föld alá, és még ott is csak arra fogok várni, hátha Ági egyszer nyitottabban néz rám. Azóta is képtelen vagyok kikeveredni ebből az egyetlen, egymás szemében talált pillanatunkból. Abban élek. Ami történt, az ebből következik, a hármunk lavinaként alágördülő szerencsétlenségével együtt, *gazdagon*.

Az igazi dolgok láthatatlanok.

2

Évekig nem mondtam meg Dürernek: beleszerettem a feleségébe. A feleségének se mondtam meg. Igazság szerint magamnak se mondtam meg, az a baj. Ó, nagyon szép kis csaj, pedig nincs is jó alakja, az alsóteste sokkal nagyobb, mint a felső, meg hát minden, és én a férje legjobb barátja vagyok, ő is nekem, azért járok fel hozzájuk, olyankor persze találkozom Ágnessel is, de hát az óhatatlan, nem tudjuk egymást átlépni, gondoltam a találkozásunkat követő órákban, hónapokban, években. Szégyelltem, és még mindig szégyellem ezt a történetet. Ne kívánd felebarátod feleségét!

Még csak rá sem nézek.

Ő néz engem.

Akkor is, ha nem.

Látom a szemét.

Azt mondja a szeme:

Nekem minden férfi kell, de nem elég, talán azért választottam még kiskoromban magamnak a Samut, hogy nagyobb baj ne legyen, ő édes, hát nem?, olyan, mint a tesóm, az ikertesóm, szép és ártatlan, bár én még nála is ártatlanabb vagyok, viszont ő jobban tud a világban eredményt elérni, komoly arcot vágni, mert komolynak kell lenni, tudom én, és tehetségesnek, mint te, vagy a Samu, hogy ki lehessen vele állni aztán, és az emberek tapsoljanak, ismerjék el, hogy ti vagytok valakik, és a nézők boldogan elisme-

rik, hát a hatalom nem, de az emberek szeretetet adnak a munkáitokért, nem sokat, a zsenitekhez képest, de amennyit kaptok, azt nem lehetetlen elfogadni, mint nekem, a különféle ajánlatokat. Nekem nem kellene ajánlatok. Engem nem érdekelnek az ajánlatok! Ha nem maradnék a fenekemen nyugton, én tenném az ajánlatokat. Minden férfinak ajánlatot tennék. Teszek is. Pedig nem akarok. Mint a rádium. Nem akarok bomlani. Csak bomlok. De nehogy azt hidd, hogy észreveszik a férfiak! Éppen a férfiak nem veszik észre. A férfiak érzéketlenek, attól férfiak. A Samuka meg te művészek vagytok, az édes és ártatlan, nem is veszitek észre a férfiakat, ti nem a férfiak iránt érdeklődtök, ti szerencsések vagytok, a művészet lefoglalja az izéiteket. Az én izémet nem foglalja le.

És még azt is mondja a szeme:

Nekem az volna a dolgom, hogy akivel csak érdemes, egy életre szóló és nagy – hogy utána ne tudjak felállni. És ő sem. De ezt nem kívánhatom. Ezer okból. Csak lángol a szemem, mint a bengáli tigrisé. Nem az erkölcs, kit érdekel, a hazugokat érdekli az erkölcs, még csak nem is a férjem miatt, bár azért ő jó fék, köszönöm az égnek, hogy ő úgy bízik bennem, akár én őbenne – itt könny futotta el pilláit, amitől még őrzitőbb lett a kívánatossága, tudta és restellte, két tenyerét szorította rájuk, utána tapsolt, mint aki rászól a rosszaságára, mire a könnycseppek eltűntek, s újra a lángoló pillantását láttam csak, mint nyári eső után a még kavargó felhőkön áttörő napot –, nekem az kellene, aki tömör szemétláda. Férfi. Így is mondhatom. De megállom. Illetve nem állok oda neki. Pedig értem vergődik reggeltől estig, rázkódik – ő, drabális minden férfi, mint egy ugráló légkalapács, aki az isten kezéből végleg kicsúszott, nekem kéne megfogni, mert olyan vagyok, én meg tudnám őket fogni, elkapnám a szarvuk, a testüket magamra emelném, mert a betonomat kellene föllazítani, tudod, azt jól föl kellene törni, nem imádni, azt ti nem értitek, azért vagytok imádni való lovagok, művészek, én meg félni akarok egy igazi férfitől! Gyerekeket akarok, börtöncellát, a végső nagy elhízást. Miatta. El akarom baszni az életem. Tudnád ezt te adni?

Az utolsó, pimasz kérdést persze csak ugratásból teszi fel.

És még azt is mondja: „Szeretlek. Nem szeretlek. Szeretlek.” Ez nincs. Meg tudlak-e ölni? Az egyetlen kérdés. Nem tudlak megölni. Ha férfi lennél, megölnélek. Akkor megérdemled. Egyetlen élvezetem ugyanaz, mint megölni a világ legjobb nőjét egy átlagférfinak. Ez történik, amerre csak nézel, kaszabolja egymást a férfi meg a nő. De te szerencsére veszélytelen vagy. Egy lilium.

Nem igaz?

3

Egyszer csak látogatni kezdett.

Nem magyarázta meg. Becsöngetett, ajtót nyitottam, nyeltem, nem tudtam megszólalni, mind a kettőnknek vörös lett a feje, épp mint az első találkozáskor, ő most is fölnevetett, én meg most sem tudtam, elkomorodtam, a homlokom ráncoltam, ő a téli szoknyája végét fölemelve belépett a lakásba, ahol akkor laktam, ahhoz három lépcsőfokot kellett lelépnie, onnan beviharzott fűtött szobámba, ledobta bundáját a székemre, ahol addig írtam, hólatyakos csizmáját is mindjárt lecsavarta, lekapta egyiket a másik után, és felugrott az ágyam tetejére, akár egy nagy fenekű macska, mielőtt késedelem nélkül pucérra vetkezett volna. Nem kellett bejelentenie, még a blúza első kapcsához sem ért, mikor már a nevemnél pontosabban tudtam, hogy ezért jött. És meg se fog szólalni,

amíg itt van, hanem a teste lesz. Az tölt be majd mindent. Ahogyan akkor sem szóval meg, mikor náluk üldögélek, csak a teste van, míg én úgy teszek, mintha a barátommal beszélgetnék, a férjével, akit ő árva pillanatra nem hagy magára, mindig szorosan mellette ül, hát én meg ott vagyok velük számtalan estén át. Nemigen hagyja el szó a szájacskáját, hanem csak néz, míg bír, nagyokat nevet, aztán lehajtja a fejét.

Hogy ne lássuk a szemét?

Vagy csak én ne lássam?

Ma azonban eljött hozzám, szembesíteni akar avval, ami az ő teste valóban, mert már úgy lapozgat a fejemben a testéről szóló képek között, ahogy én szoktam. És dühíti, amit lát.

Azt akarja mondani...

Vajon mit?

Nem tudtam.

Azért jött, mert még mindig nem tudtam. A nők, ha méltók magukhoz, nem adják tanújelét annak, nem törődnek vele, mit gondol róluk az, akinek ők nem akarják magukat odaadni, de azért fontos, hogy ha a férfi fontos – mármint nekik, az édes jó szívüknek –, még ha nem is úgy, ahogy a férfiak szeretnék, de mégis fontos; nekik azt tudni kell, hogy mi vajon helyesen képzelődünk-e róluk? Őket akarjuk? Biztosan?! Vagy csak akárkit, egy bárki mást? Nagy hiba, piszkolás. A meg nem történt szerelem összekoszolása. Férfiugró. Kitakarítandó. Nem tűri, hogy az éhező szívem ne vele legyen összemaszatolva, ha már idáig jutottam, ha idáig züllöttem, ha már vele álmodom, és nem tudok megkapaszkodni sehogy se a lejtőn, legalább a valósághoz tartsam magam.

Hozzá.

Azt lássam benne, akit látni kell.

Ha meg ahhoz nincs erőm, vájjam ki a szemem.

Azért jött.

Először a mandzsettáit gombolta ki, utána kagylófehér nyersselyem blúza gombjait, a legfelsőn kezdve, de nem ám sztriptíztáncosnő módjára, egyáltalán nem lassan, nem is dühösen, nem megbotránkoztató, leckéztető vagy zavarba hozni vágyó szándékkal, nem is azért, hogy megszegyenítsen, vagy a tűrhetetlenségig korbácsolja a vérem – azon már egy éve túljutottunk, illetve éppenséggel nem juthattam még túl, nem is fogok, hiszen természetesen csak képzeletben történik, ami történik, azt mind a ketten tudjuk, de mikor a tekintetünk összekapcsolódik – és a többi mellett erre is sor kerül, ó, naponta ezerszer –, beront hozzám kihevülve, piros foltokkal a nyakán felpattan az ágyam tetejére, annak is a kupacba pakolt ágyneműje sötétkék polártakaróval takart dombjára, és a sarokban álló hangulatlámpa szelídsárga fényében, igenis hogy direktte előttem ez a bitang meztelenre vetkőző – azért, hogy lássam, őt, ne csak nézzem, végre fogjam fel, éljem át a testét, legalább léleken; hogy azután szellemben képes leszek-e, hát azt ő nem tudhatja, azért ő már nem kezeskedik, de az viszont halálkomolyan, jóval túl a szexen – meg még innen is – fontos neki, hogy – ha már! – tudjam, hogy én valójában mit akarok tőle. Azért meg is teszi, ami tőle telik. Blúzából két gömbölyű karját és széles barna vállát úgy szabadítja ki, mint az eleven igazságot, miképp a századfordulón a szüfraszettek, mondjuk a női rabszolgaság intézménye ellen küzdő dámák valamely Dél-Afrika felé tartó tengerjáró fedélközi homályában, haragjukban pusztá kézzel tépik fel a szorosan egymás mellé szegezett léceit egy ostoba ládának, aminek a börtönében valamely élő, eleven, lélegző, halálra rémült nőtársuk, embertársuk, másfelől mégiscsak – még itt is – hibátlan húsú négus szépség, rabszolgánő, óriásnő reszket.

Egy pasa rendelése. Egy pasi rendelése.

Ám Ágnes nem négus és nem is óriás. De óriási nő. Itt-ott vörös. Aranyvörös pihék. Vörössesszőke. Elakad a szó.

Ági az ő maga.

Így, pontosan így, mindenével együtt. Ez a *maga az Ági* nem is hasonlít egy felöltözött Ágnesre. Csak most fogom fel, valójában azért jött, hogy a különben számára is botrányos és felfoghatatlan húsát jól megfontoltan a pofámba nyomja, no persze nem konkrétan, bár talán úgy is, de abban az értelemben, hogy ha ugyan a telibekarambolt most talán még elkerüljük is, a barátság és a kölcsönös emberség okán, hahaha, hohohó, azt nem kerülhetjük el, hogy – mindjárt megmondom, mit.

Addig is szerelemnek nevezem.

Haha.

Azt nem kerülhetjük el, hogy miután ingerülten szétkapcsolta nagy sleppű szoknyáját, ki is taposta magát belőle, és letaposta a pamutnak tetsző, valójában szerintem ehetően finom libapöttyizöld harisnyanadrágját, amit a szikrázóan szép valaga legszelebb pontján erőteljesen meg kellett azért rántania, hogy utána viszont a tenyere valami egészen különösen bravúros, rollnizó mozdulatával, egyetlen kurta kézsimitásával tomboló talpa alá pöndörítse, amit, mondom, sajnáltam, mert ha lehetséges, hamm, bekaptam volna, de a látvány ízét megmérgezte a féltékenység felszökő, felpukkanó gejzírje: hát hogy tudja így levenni?! Napjában mégis hányszor veszi le? Kinek szokta? Minden este ez megy?! Férfinek ilyen lányok-asszonyok nem szoktak csinálni!

Vagy igen?!

Lefosztotta magáról a láthatatlan bugyit, ezt az áttetsző valamit, amit nem láttam tisztán, és fölösleges is lett volna, már káprázott a szemem ennyi sok szépségbe, fejtét fölvetve az ágy tetejéről, a haját a szeméből kifújva a szemembe nézett, így, újra belém nézett komolyan, szomorúan és éppoly izgatottan, amilyen bús, ámbár fölkaavart lélekkel én álltam ott, miközben ő megpróbálta két karjával átfogni a testét, igazán nem takargatni óhajtván azt a rengeteg mindent, aki ő, hanem csupán megpróbálta a szemembe kapaszkodva ráncba szedni izgalmasan eleven, ártatlanul izgó-mozgó, tenyérbefoghatatlanul sok meg sokféle húsa társaságát, nem cáfolni próbálva annak valóságát, mint oly sok nő teszi, aki nem ér föl önmagához. Aki elhitte akárkinek, hogy a nőnek a lelkével cáfolnia kell és *szükséges* a testét, mintha lehetne; mintha volna az emberben bármi is, ami megcáfolhatná azt; mondjuk a nő tekintete, az égi nemtudommije... De mi megmutatjuk egymásnak magunkat abban a pillanatban, amikor egymásra pillantunk. Egyszerre rántjuk le egymásról a ruhát. Egymás tekintete elől nincs menekülés.

Testnek látjuk magunkat.

Hát még a másikat!

Merő test a lelkünk, vagyis merő lélek a micsodánk.

Mint mindenkié. Csak hát azoknak pofa be a sorsa, akik ezt tudják. Azok azt is tudják, hogy a többiek nem tudják. A legtöbben nem tudják. Ha tudják, elfelejtik. Ha nem felejtik el, nem tudják megtanulni, hogyan kell elhallgatni, nem belepusztulni. Nem elzülleni. Nem álszentnek lenni.

A mi esetünkben Ágival még a civilizált köszönés is álszent.

Tulajdonképpen férfi és férfi között is az, bár egészen más okból. Szó sincs buziságról, már ahol éppen nincs. Valójában halálvágyról van szó, örökös vérszomjrról, megverekedésről. A farkasok őszintébbek. Az oroszlánok is.

Nő és nő között sem lehetséges béke, amennyiben még vonzók. A lelkük vonzza egymást, ó, igen. Megállíthatatlan szóáradat tör fel. Köztünk nem. A mi esetünkben csúf férfi az egyik test, világszép nő a másik lélek. S viszont.

Tudjuk, mi kéne a másiknak, ha volna. Mivel nincs.

Ez, így ki van mondva köztünk, azzal, hogy nincs. Nincs viszony.

Nincs semmi.

Meztelen vagyok, mint ő is előttem, éjjel-nappal.

Nem nézünk egymásra.

Hogyha egy mód van rá.

Általában nincs. Például előző pillanatban még az eszemben sincs, a következőben meg már rajtam fekszik, ruhástul elborít, mint Pompejit a Vezúv; fickándozom alatta, ezt ő mondja így, és nagyon röhög, én is röhögök, mi mást tehetnék?, de azért szeretnék egyszer fölébe kerülni, csakhogy azt nem hagyja, legalább két okból, az egyik, hogy akkor nem tudnánk megállni; hát ez teljesen világos, meg ne csaljuk Dürert, ebben egyek vagyunk, tehát csak birkózunk; elkapjuk egymás szándékait, aztán erőnek erejével visszafordítjuk, visszanyomjuk oda, ahonnan jöttek, miáltal ízről ízre, minden porcikánkban, tetőtől talpig átérezzük egymást, észleljük a kapálódzó embert éppúgy, mint a kapálódzó majmot, aki már sikít, aki már morog, aki már fuldoklik és köhög, és kéri, hogy a másik, ha nem akarja megölni, szálljon le róla; de hiszen te fekszel rajtam, Ági, mindjárt megfulladok, zihálok, adj egy kis levegőt; nem kapsz levegőt!, villog a szeme, nem adsz te se nekem, nem adsz magadból semmit; de ő meg odaadja magát nekem, azt álmodom; az egész tömör, súlyos testét mindig és mindinkább, hogy érezzem a hihetetlen mellét teljes súlyában, minden ékes, megfoghatatlan tulajdonságában a tűzvészölét, ha már ilyen erkölcsös vagyok: az ölemmel üzenetek neki?! Akkor tudjam meg, hogy az övé mit üzen rá. És még mit mond, és még mit! S hogyan fogja be az enyémet – és a mójéval. De ha még ennek ellenére is nekem állna följebb, meneküljek, ahova tudok. Úgysem tudok. Világ sírköve alatt fekszünk, egyik a másikon. Kezdünk rosszul lenni, mégsem hagyjuk egymást. Ebben aztán egymásra találtunk. Ez a másik, amiért nem hagyjuk abba ezt a hülyeséget: nem gombolkozunk ki, és nem követjük el az emberárulást, hogy jó hosszan szenvedjünk. Ilyenkor aztán boldogok vagyunk.

Azt képzelem.

Azt képzeli, mondja.

Nem tudom, világosan fejezem-e ki magam.

Évek hosszú során át ülünk egymás mellett, és úgy teszünk, mintha nem egymást néznénk, nem egymás alatt rúgkapálnánk piszok boldogan. Helyesbíték. Én rúgkapálok, ő meg se moccan. Én maradtam a pillanatban, ő nem tud rólam semmit, nem is akar, neki nem piszkos a boldogsága, mivel nincsen néki énbennem semmije.

Ő a Samué.

Ezt hasztalan igyekeztem memorizálni évek hosszú során, hogy ne röhögtessem már ki magam. Már hogy magam előtt. Tudtommal én Samu Simon barátja vagyok. Isten látja lelkem, ha egyáltalán, és – ugye, mikor hogy – képes voltam tudatában lenni annak, miféle piti és szálnalmas: nevetséges bűnt követek el, amikor a legkedvesebb, talán legtehetségesebb tanítványom nőjébe vagyok... Szerelmes?

Annál ez sokkal rosszabb.

Hogy hívják azt, mikor egy állat mindenáron fel akar falni valamit, egy csinos papucsot, de annyira, hogy nyüszít, és nem azért, mert azt nem lehet; tudja, hogy nem lehet,

meg van neki tiltva, ő egyet is ért gazdája tiltásával, erkölcsileg helyesli; nem neki való, bele a bendőjébe, ott undorító lenne az a szép, pomponjait hetykén fityegtető, húséges papucs, annak álmában sem jut eszébe, hogy egy házi kutya megegye. Ezt magyarázni se kell, nekem kellene magamnak megmagyarázni, miért vetek szemet a legkedvesebb barátom élete társára. Hogy lehetek már ennyire barom?

Ezeket mind tudtam, ha véletlenül kiment a fejemből az Ági. Nem ment ki. Holott igyekeztem örökké együtt látni őket még magamban is, még akkor is, ha nehéz, én együtt akartam látni ezt a két gyönyörűségesen tiszta és szép arcot, Dürert és az Ágit, mesebeli párt, hazánk legszebb házasságát, végtére is én csak egy öregecske költő vagyok, Pilinszky-epigon, mondják, mit akarhatok én egyáltalán nőtől? Különösen, ha e nő az egyik felebarátomnak a fele. Én csak egy ismerősük vagyok, mit képzelek. Samu imádott ágyaspajtásának, Ági düreri tudású és szépségű férjének idősebb pályatársa vagyok, a fehér szakállú erkölcsi példaképe... Szakadj le, ég, szakadj a fejemre! Pokolba velem.

És akkor...

Jön Ági, és megint rám veti magát.

Elborít.

4

A teste.

Mellkasi szőrzetemmel játszik, én meg fölemelkedem, ráhajolok, hallgatom a szívét. A lányoknak a szívét, ott a mellük fölött, ha ugyan fölött, lehet meghallgatni. Ehhez a fülemnek érintenie kell a melle bőrét. És a fülcimpám, állítólag az tehet róla, hogy a melle beleborzong. A fülem is beleborzong. Szorítsam jobban rá. Nem akarom. Nem szólunk egy szót sem, úgy beszélgetünk. Azt hiszem, ezért jön.

A két szép szemedért. A hallgatásodért.

Az a különös, hogy ha odaadom neked, mondjuk, a cicim, illetve hát neked nem adom oda, de mondjuk, van, akinek oda szoktam adni – akkor vége van, ami szerelem, annak vége van, Samuka nem figyel, elborul, már ingerelni vágyik, ti, fiúk azt hiszitek: minden nő motor, nyeregbe pattantok, kisfiúsan berregtetek, újra és újra nyomjátok a pedált, ti akartok lenni az abszolút elsők? Igaz? Sose lesztok elsők. Így aztán. Másodikok se. Utolsó előttik, azok vagytok, kivéve téged, mert te nem tudsz megszólalni, ha meglátod a testem, de engem te csak képzelsz, ugye azt tudod, így aztán sose fogsz megkapni, hála az istennek. Persze a nő is hibás: szereti belefektetni magát, a derekát meg mindenét valaki markába, úgy egy lapátkézbe, beléd tenni teljes súlyomat, mielőtt megbillentesz, hogy végre alád kerüljek, ezt nevezed az én testemnek, az akaratodat, én is azt hívom a tiédnek, hogy vágysz rám; aranyfényben ragyog a bőröd, Nikosz, talán mert görög vagy, én meg a kagylóból kilépő nagy seggű istennőd, épp, amint elkapsz, a tenyerembe fogom a tarkódat, azt szeretem a legjobban, hogy olyan csúnya vagy, azt hiszed, fekete, májfoltos, ráncos és drabális, ez a mi két testünk, a mi két szomjunk, egymás képzelt kezében szomjasak vagyunk, azok is maradunk, ne félj, nem rontunk el semmit, veled álmodom. Amit te.

Most is.

Egymásra hasonlítunk, de senki nem látja. Ezért a szerelmünk leleplezhetetlen. Mikor például egymásba csókolunk, te lehunyod a szemed, mint egy kisfiú, én meg nyitott szemmel utánad ájulok, és attól különben, attól, hogy látom a szemed, akkor is, hogy ha becsukod, annyira zúdulsz rám, úgy rettegsz, hogy elfogadlak-e, mert annyira bátor

vagy, esztelen és védtelen hülye, hogy megnyitom magam, és szállok beléd, a vihar templomába, ott megvédelek magamtól, a rémületemtől, azért húzódom rád, ahányszor tudok, vagy akár alád, ahogy akarod, ilyenkor monszun van, lejön az ég, megkönnyeb-
bülök.

Veled nem az történik, amitől félünk.

Minden lány attól fél kiskorától – tudod, milyen hamar felmered a lányokban e téma? –, eleve olyan duzzadt a téma, ösztönösen túl sok, túlakart, túlerezett, állati feladvány – ez a lányképzelet. Mint amikor ajtó alatt bemászik a nagy pók, a célratörő, sunyi és potrohos zabagép, aki szűrni akar rögtön, behálóz nyállal, így rak el télire. Majd lassan megemészt. De ha észnél vagyok, közel nem is engedem, vagy ha már bejutott, a fenekem sarkával szétaposom, könyörtelenül elpötytyesztem, pritty, pratty, prutty. Ezt nem tudják a pókok. Illetve nem értik. Azt hiszik, elmentek. Hát igen, el is mentek! Itt se voltak, bennem nincsenek. Nem voltak. Nincsenek sehol. Csak a valóságban. De a mi vágyunkban nincs kielégülés. Ez a valóság. Nincs, szerelmem, ugye, nincs?

Tulajdonképpen kínoz.

Azt mondja, én kínozom. Nem szállok le róla. Ő nem száll le rólam. Nem szeret leszállni, azt mondja, nem szeret, a vére hajtja, arról nem tehet. A tekintetem szegzi őt belém, ha sokat piszkálok. Amit egyébként szeret, csak piszkáljam tovább, jó helyen piszkálok, nekem is szükségem van piszkálni őt, lássam be, a nevető szemét lássam be, a fájdalmát szeretem benne úgy, lássam be a szívét, az ígéz, hogy látom, hogy ő a hatalmas nagy búbjában nevet, mert arra nincs gyógyszer. Vagy csak én, vagyis te, te is pontosan ilyen vagy, telhetetlen vagy, suttogja, miközben falhoz szorít a faburkolatú liftben, ahol ötödmagammal álldogálok árván, és a nyolcadikig ráérősen kiszívja a nyakam a Művelődésügyi Minisztérium páternoszterében, hogy inog a nagy fülke, mert a cipómre is rááll, és alul kapaszkodik, de én nem adhatok hangot, nekem vigyáznom kell, mindig vigyáznom kell. Hajnalban a bimbója cumiját találok a számban, méz csurran belőle, *ilyen mézes tej?, úristen*, kóstolgatnám, akár egy csecsemő, nem hagyja, hajnal van, álmodunk, suttogja gonoszul, álmodik a költő, és teletömi a szájam ugráló mellével, sőt mindjárt kettővel, nincs elég nagy szád, ugye, az a baj?, nem is lesz, szépen visszaalszol, itt a hasamon, bújj ide, holló, te Nikosz, te holló vagy, egy hollóhajú panda, bocs, szégyenlős kis panda, aki a puha, gömbölyű hasam köldöke káváján kapargál körmével tétován, elanyátlanodva keresi a bambuszt, hát hol a bambusz rügye, nézz körül, nem ott van, mássz lejjebb, még lejjebb! És én megint csak nem tudok ellenkezni.

Nincs is hozzá kedvem, az is igaz.

Teljességgel tehetetlen vagyok, amikor a Széchényi Könyvtár halálos csendben kultúrát emésztő olvasótermében, minekutána Stuhl Armanddal kihordattam magamnak a régi Athenaeum összes félvászonba kötött, legporosabb évtizedeit, hogy a Szigetnek szánt Hamvas Bélákat végre a kezembe vehessem, a Kerényi Károly cikkeivel együtt, megtudni, hogy miből lett a Sziget, ám helyette a Kara-Galla Ágnes két tömör vádlíját kell hirtelenjében a markomba kapnom, nehogy mindjárt hanyatt essek az ósdi székkal együtt, mikor Ági hátulról és felülről és bukórepülésben, mint a réti sas rárepül a tarkómra, a nyakamban lovagol, hajamat borzolja, azzal kapaszkodik, nem érzem a súlyát, a nagy combját érzem, abban a figyelmét, amivel átkulcsol, megérezem benne a szeretetét, így érzem a legjobban, azért csapott le rám, hogy arcom bőre is érezze combja forróságát, szőke hangulatát, a vörösseszőke bánatát, selyembugyiban jött, micsoda figyelmesség, nem kell látnom tudni, hogy őrájárásában, én vagyok a hamvas, sűgja,

magadat kérdezd, miért, magadat okold, hajol a fülemhez, legyél a nyakad, a bőröm lesz a nőd. Csókolom a kajla fülcimpád, beljebb is. Ne mocsanj. Bírd ki.

Bírd el!

Mi vagyunk a Sziget, nincsen más sziget. Sose volt.

Mi vagyunk egymásnak. Azért, mert az lehetetlen. Ha megtennénk a valóságban is, én öt perc alatt átköltöznék, te meg öt perc múlva otthagynál, azért, mert szeretnék, éppen azért, ezt nem bocsátanád meg, nem szokták megbocsátani a férfiak, nekem szüleim vannak és foglalkozásom, én virágkötő vagyok a belváros közepén, az utca vágya tárgya, te meg egy görög vagy, féltékeny, főznöm kellene rád, mindennap, utálok, zavarja, a Samut nem zavarja, a férjemnek a feltétele vagyok, láthatatlan vagyok neki, mint a levegő, de éppannyira fontos, ő akkor eszik, amikor én, és ha semmit, semmit, abból él, hogy élek, virágzok, modellt állok neki, létezésemmel bizonyítom, hogy az alaknak aurája van, értelme, én gondolati vagyok, ne röhögj, nagy könnyebb-ség ám egy nőnek dunyha lenni otthon, kis éjszakai szél, este magára húz, ő is takar engem, szépséges uracsám, nekem ő kiskertem, minden úgy van benne, amint én akarom, nem látszom ki mögüle, micsoda áldás ez! Vele foglalkozik szüntelen a világ, én meg csak egy tulajdonsága vagyok neki, a legvilágosabb, legártatlanabb vonása, az, hogy te vagy, jaj, te nem számítasz, te férfiboszorkány vagy, aki engem meglát, az a poklot látja, nagyon jól tudod, mozdulatlan égő ketrecet, és nem akarsz együtt élni egy ilyen ketrecel, zavarja a mennyszagodat. Ne nyúljak semmidhez, mármint hogy ha az nem a kiskakasod, márpedig neked minden a kiskakasod: ne telefonáljak, ne jógázak, ha írsz, füstölőket ne füstöljek, hagyjalak olvasni, ne tegyek szemrehányást, ne bögjem el magam, legyenek süketnéma, még inkább ne legyenek, mondanád egy szép nap, bár nagy élmény voltam, és sosem felejtés el, mert te, öreg és csúnya emigráns költő, akinek ez a nép otthont adott, nem hitted volna, őrzőangyalt is ad, akihez nem is vagy úgy igazában méltó, és így tovább, és mostanáig tartott, hogy ezt belásd, hogy te nem tarthatsz fel engem, itt hagyd a lakást, visszamehetek a férjemhez, azt pártolnád, ennyivel tartozol, ne fogd be a szám, igenis tartozol neki, de majd néha felhívsz, már ha éppen nem élek Dürerrel. Csak én ne hívjalak! Mert akkor nem bírod ki. Így vagyunk. Nem vagyunk.

Belém halsz, ha csak tudsz! Naponta többször.

Bírd ki.

Nem bírtam ki.

5

Harmadik éve néztem a szemébe anélkül, hogy a szemébe néztem volna. Mindez régen történt a valóságos életben, több mint húsz évvel ezelőtt. Már nem tudom, talán nem is akarom elárulni magamnak, hogy miért mondtam meg Dürernek, hogy szerelmes vagyok a feleségébe. Természetesen reménytelenül, mondtam, de ez, így, ahogy van, most már lehetetlen, és abszurd és vérlázító és szégyenletes, mármint az én érzésem vagy micsodám – ezt nem mertem részletezni előtte –, de másfelől az is, hogy ezt csak most közlöm veled, mikor már az első találkozásunk alkalmával meg kellett volna tennem. Mármint az Ágnessel.

Nem kellett volna megtenned, mondta Dürer.

Úgy értem, vágtam közbe kétségbeesetten, mikor bemutattad nekem az Ágit a presz-szóban, nekem akkor kellett volna felállnom, abban a pillanatban, és elmennem szó

nélkül, hogy most ne kelljen ezt mondanom neked, bocsáss meg, gyenge voltam a barátságunkat feláldozni ezért, mindjárt a kezdetén. Talán érthető. Végül is miért? Áginak én egy félreérthető gesztust nem tettem, és... Ekkor ő vágott közbe, de akkor már a gyomromban is tudtam, hogy ezt az én kis problémámat nem lett volna szabad szóba hoznom, mégis azt hittem, hogy valamit mondanom kell, mielőtt lelépek...

Miért akarod, hogy én tudjam ezt, Nikosz? – kérdezte.

Szelíden nézett rám, komolyan. Talán már hidegen. Talán csöppet türelmetlenül. Végére ő egy kukkot sem értett ebből az egészből, nem is fog és nem is szabad neki – abból, ami „bennem”, ő így mondaná, „az ő feleségével kapcsolatban zajlik”. Undorodik, nyilván. Túl akar lenni már az egészen, minél hamarabb. Nem csoda. Mintha valakit, szép nyári délután, könnyű séta közben, elegáns erkélyről nyakon öntenének egy bili pisivel.

Ági nem volt otthon, direkt akkor mentem.

Azért akartam tudtadra adni, hogy mindent elrontottam, hadartam, mert tisztellek, a nemzedékedben te vagy a legkülönb, és mint ember is megérdemelsz ennyit. Én nem érdemellek meg téged. Szégyellem, hogy így alakult. Ő is, mondta. Muszáj erről beszélgetni nekünk?

Nem, mondtam. Most én elmegyek.

Parancsolj – mondta.

Még hozzátette: nem ért egyet a döntésemmel, ő a helyemben ezért nem számolna fel egy komoly barátságot. Bár vele ilyesmi nem szokott történni, az is igaz. A helyemben ő elintézte volna még a legelején ezt, elnyomta volna magában, mint egy szűnyogot. Ez a morális különbség köztünk, mondtam. Ugyan, ugyan. Csak nincs róla mit beszélünk egymással. Mondtad volna meg akkor, nagyot röhögtünk volna mind a hárman, Ágival együtt. Elmúlt volna az egész öt nap alatt. Milyen igazad van. Rád bízom, mondtam, hogy elmondod-e a feleségednek, ha hazajön, miért nem lát többet. – De ez is milyen átlátszó volt, visszatekintve, hát egy röhej voltam és vagyok mind a mai napig, hogy ha rólad van szó, Ági. A lelkére kötöttem a férjednek, nehogy elmondja neked, hogy szeretlek.

Úgy rohantam ki a házatokból, hogy szerettem volna elesni.

Itt volt az Evarisztosz, képzeld. Azért jött, hogy megmondja, hogy ő nem akar ezután a barátom lenni, a barátunk lenni, és azért szakít meg velünk minden kapcsolatot, mert szerelmes beléd. Azt mondja. Már évek óta. Szégyelli magát érte. Véget akar vetni a tisztátalanságnak. Tisztátalannak érzi, azt mondja, képzeld el, új életet akar kezdeni. Amibe mi már nem férünk bele. Beléd fér? Jól van, csak kérdeztem. Azért ez a fickó tényleg el van szállva. Közepes nagy költő. Nem csinált semmit, oké, hallottam, rendben van. Engem átbaszott. – –

Az egész úgy volt rossz, ahogy volt!

De hát elkerülhetetlen is.

Előtte megmagyaráztam magamnak, miért kell szakítanunk, a felső kapcsolatunknak tartozom vele. De milyen ócskán sült el! Felmondtam, amit előre megfogalmaztam, és piszok rosszul hangzott, még magam előtt is. Az ő szemében is láttam. Remegett a hangom, azt éreztem végig, hogy hazudok, holott véletlenül az igazat mondtam. Eddig se hazudtam Dürernek, mégse mondhattam neki azt sohasem, ami van. Nem a teljes igazság, amit ő egyáltalán tudhat. A teljes igazságnak nincs realitása! Döböntem rá hazafelé botorkálva az eső áztatta kockaköves úton, fel, garzonkastélyomba!

Nevetséges, öreg Kékszakáll.

Az én három éve dühöngő szerelmem nem közös. Lássuk be.

Talán nem közös.

Hogy lehetne közös? Csupán bennem él. Hogy felejthettem el?

Úgy felejthettem el, hogy nem szeretsz.

Vagyis én se szeretlek, épp az. A tested akarom, te meg a vágyamat. Még büntetésnek se mertem gondolni, hogy eztán nem látom a szemed. Kiharcoltam.

Felszabadítottam a rabszolganóm. Elengedtem.

Nemes tett.

Megpróbáltam örülni neki. Nem tudtam. Még csak nem is láthatásod elvesztése fáj. Az volt a jó, az a megkönnyebbülés! Lelkem rendetlen szennyesének legaljára nyomtam be a vészes Kara-Gallát, ezt a Caracallát, szívem zsarnokát, így hívtalak, eltakartalak mindenféleképp, ne jussál eszembe. Helyetted is imádkoztam, ezen lehet nevetni, pedig jól ki lehet magunkból imádkozni egy nőt, talán egy férfit is. Csak Dürert nem akartam kiimádkozni magamból, mert őt nem a lába köze követelt magába, hanem ő a barátomnak hitte magát! Viszonozni szerettem volna. De nem tudtam.

Nem voltam rá képes.

Mind a mai napig fel-felmerül bennem és fájdalmasan furkál, úgy a végsőig keserít egy beszélgetésünk a holdfényes Mechwart tér sarkán, forró, nyári záporos éjszakán. Többórás csavargás után megáll, rám néz, azt mondja: tudja, hogy én tudom a legfontosabbat.

Amiről nem lehet beszélni.

Mert az nekem a nemtudommicsodámban is benne van.

Hogy én tudom.

Azért kell nekünk közösen megélni a dolgokat.

Értem?

Megfogta a galléromat, ingemnél fogva közel húzott magához, ilyet ő nem szokott, kutatva a szemembe bámult, holott nem volt szokása a szemembe bámulni. Samu Simonban, akit a világ Dürernek becéz máig, arisztokratikus távolságtartás él, volt és lesz mindenkiel szemben, ő Apollón isten megtestesülése, háromlépésnyire mindentől, mindenkitől... talán még tőled is? Ezt nem tudtam. Néha ez is eszembe jutott, mikor azon gondolkodtam, miért van a te szemedben, ami benne van. De én most a Samu szeméről beszélek, bocsánat.

Tudod, miért?

Kérdezte újra.

Nem tudom, mondtam.

Az idő tájt esett ez a beszélgetés, amikor mi, te meg én, egymás nyálát ittuk, ha csak nyeltünk. S azt nagyon szerettük. Nyeldekelttem, ahányszor csak tudtam. Benne voltam a hasadban, ezt most körülírtam, ott laktam, nemigen mozdultam ki, hacsaknem azért, hogy újra betaláljak, neked játszottam, éltem, azt éreztem, belőled nőve vagyok az, aki, azt teszem, amit te akarsz, és te azt akarod, hogy töltsék ki, és ne okozzak fájdalmat avval, hogy nem vagyok jelen.

Ám csakis akkor legyek jelen, ha ketten vagyunk. Vagyis egyedül vagy.

Megszépülsz, azt is mondtad sokszor, jót tesz a bensődnek a vágyam, több, mint amit az élet ad, hiszen ha valaki, érted, a pusztá létezésedért tovább éhezve jóllakat, és azzal

maga is jóllakik, jobb szerető, mintha valóságos volna. Éjjel-nappal kiült ránk az éhség, akár iskolások az ablakba, napozni, ha előnti a fény, ők ki a párkányra, ami veszélyes, igaz, de meg kell csinálni, ha itt a tavasz. Diadalmas érzés. A legszemérmetlenebbül szemérmesen azt tenni, amit senki nem mer.

Kilépünk magunkból, és szerelmeskedünk.

Miért?

Kérdeztem Dürert.

Azért, felelte lassan, föl-alá sétálva pillantásával bennem, mivel ez közös bennünk. Az, hogy én is tudom. Mondjuk, ennyi. Ezt nem kéne megmondanom neked, de úgy érzem, valamiért iszonyú fontos, hogy egy alapvető élményünk közös. Én is tudom. Az emberek már ejtették a közöst. Elbizonytalanodott, legyintett, nem pontos, nem vagyok a szavak embere, sok is ez így, de... Nézz fel a holdra! Fel is mutatott: a nyári tintaszínű égen, a kis felhőcáfatok közt lázas volt a hold. Hófehéren, halottfehéren sütött... Izgagtottan, kísértetiesen. Valamit mond.

Látod?

Azt hittem, elájulok. Hihetetlen szar voltam, ahogy ott álltam, és nem tudtam neki mit mondani. Újra eleredt az eső. Most rémlik fel, hogy én akkor döntöttem el, ezt az egészet abba kell hagyni. Szakítani akarok, tarthatatlan. Valamit feleltem, zavartan dadogtam, tán megöleltem Dürert, a vállát csapkodtam... Haza akartam menni.

Mondtam, most már fázom, nem tudok mit mondani, de sose fogom elfelejteni, amit mondtál, itt és most, azt az egyet megígérhetem. Két ütemet vártam, két-három hetet vagy hónapot, mikor már csak az volt bennem, hogy minél előbb legyen vége az egésznek. De még ma!

És akkor felmentem hozzátok, hogy a barátom nagyon megutáljon.

És te is!

De...

Azt nem tudtam kitalálni, te majd végül is mit szólsz az egészhez.

6

Egy év múlva, talán annyi se, azt hallom: Nebaszki, Galla Ági elhagyta a Dürert! Az Izéért. Az Izé Bizé. Igen! Ismered a pofát. Mindenki ismeri, olyanokat csinál. A feltörekvő gizzgaz. Nem az, hogy szemét, de abból tényleg nem emelkedik ki. Az Izé, na. Ő Áginak a választottja. Képzeld.

Senki nem is akart a fülének hinni.

Az Izé?! Nehogy már...

De. De. Ő kell az Áginak! Évek óta kell. Biztosan megkapja tőle a magáét. A srác be is fog futni, itt a rendszerváltás. Négy gyereke van és hozzá felesége. Még. Kórházba került... De állítólag még egy előző házassága is volt, azt is otthagya. Mint Ági most a Samut. Annyira szerelmesek, egy napon mondták meg, így volt megbeszélve. Hogy egyszerre...

És a Samu mit szólt?

Megnémult. Ki se jön már a műterméből. Senki nem is meri meglátogatni.

Ez az egész nem igaz! – mondtam.

Ott-hagy-ta-a-Dü-rert-a-Ka-ra-Gal-la-Ági. Mint Pál a Zolát. Felfogtad? Ennyi.

Hallani olyan volt ezt, mint annak az ürgének lehetett, aki idejében leszállt a villamosról, amit egy perc múlva a Margit híddal együtt robbantottak a nációk bele a Dunába,* hallania kellett. Vagy mintha egy megőrült porszívó ellenem fordulva, közvetlen közletről köpné, fűjná, okádná az arcomba porzsákja tartalmát. Se látni, se hallani, se beszélni nem tudtam. Arra vigyáztam, az arcom le ne essen, el ne bíborodjék a himlőhelyes pofám. Ne meredjen fel fejemen az agancs! Átfutott bennem, hogy fölszaladni a Dürerhez azonnal, egy nagy üveg chartreuse-zel, a 60 fokossal, azzal a miénkkel, mi ismertünk egy helyet a városban, ahol pult alól adták, szilveszterkor ittuk, hármásban, mámorítóan lehetett segrészegnek lenni két pohár után... De szájon vágott az ötletem és visszakézből, eldobtam. Olyan rosszkedvű lettem, ami még az én kudarcos életemben is párját – mi mását? – ritkítja, így aztán mindössze csak két-három hétig, hónapig vagy évig élveztem a fájdalmam, míg a csámcsogó pletyka az Ágiról meg az új farkáról közszájon kitartott, míg nagy nehezen el nem folyt, míg életben tartották, jaj, élénken cumizták, szájrul szájra adták, nyálazták, azért se mondom el, hányféleképpen ócskán, irigyen és vastagon mesélték, ahányan csak beszéltek róla, mind az úgynevezett művészeti élet, a legények eleje.

Ez is olyan itt, mint a helyi történelem.

Szajalt. Légből kapott.

Mert hát persze nem is volt igaz. Tudtam, hogy nem igaz. Tudom, hogy szeretted, biztos vagyok benne, mindent tudok rólad. Nem ért meglepetés. Láttam magam előtt azt az ugyancsak izzadós, szép testű állatot, akinek eszeveszetten szeretted a szagát, a szeme ragyogását, a vágyát meg a tenyerét. Meg a butaságát. Ó, azt bizony nagyon szeretik a nők, ha egy férfi buta. Nem a gyilkossághoz, ahhoz nem buta. De nem művész, nem tudós, nem fizikus, hanem fizikum. Úgy mondja, szerelmes. Életét adja érted, minden percét, erejét, melóztat, részeltet. Neked adja a szavát. Szívének grammját se. Felcsinál. Neki nem szíve van.

Fölfal, akár a pöttyös leopárd.

Itten, közép-kelet-Sírlankán.

Hol ide dug belőled egy darabot, hol oda: gerincedet a felső ágra, májadat és szívedet a földbe. Meg ne találja más. Te már az övé vagy és voltál.

Mit akarsz?

Szaját hosszan, gondosan nyalogatja utánad.

Ó, mennyire értem!

Azt hittem.

Annyira értettem, hogy aztán már nem is szerettem gondolni rád.

Eltelt huszonkét év.

Kedves hallgatóink, kedves nézőink, amint Önök azt jól tudják, Samu világsztár lett, New Yorkban, Párizsban, Londonban állít ki. Hold-konceptjét Banksy „Isten-árnyékú” lézerháza falának társaságában vitték fel a holdra, Samu Simon képe tükröződik a világűrbe sugárzó tükörben. Sugárzik. Helyi szinten, ki ne tudná, én is befutottam, Kossuth-díjat kaptam, szégyen-gyalázatban telt-múlt az idő, a nevedet évtizedekig nem is hallottam, nem ejtik ki a körben, ahol mozgok, azt hiszem, én is elnyomtalak ma-

* Az elbeszélő így tudja, nem ismeri az idevonatkozó újabb kutatásokat. – K. M.

gamban, mint egy leégett csikket, szórakozottan kisöpörtelek a szívemből, nem azért, mert még dúlt köztünk, ami dúlt, te azonközbe' mással, hogy te a valóságban mindig-mindig mással...

Ez nincs bennem. Nem is volt.

Tudom, hogy tudod. Ahogy te bennem, benned is én változatlanul küismerem magam. Mi nem *kefélünk* mással. Velünk kefélnek mások. Mi nem kefélünk. Hát nem. Nem is fogunk.

Gondoltam.

Ezért nem is hiányoztál. Talán inkább fájtal. Fájdalmas lett az egész történet, nem csak az rossz benne, hogy Dürer végül nem lett a barátom, habár köszön, én meg előre köszönök neki, nem csak azért, mert nagy művész, de nem vitatható, hogy álnok voltam hozzá. Eltávolodott. Mikor újra szóba hoztalak, egyetlenegyszer – huszonkét év alatt négyszer váltottunk szót, de csak kétszer többet, mint három mondatot – megfogta a vállam, legszelídebb düreri mosolyát vette elő, hallod-e, öregem, mondta, most már ne edd magad, hát van ilyen. Ilyen van. Mellette ült a következő felesége, az is mondta: Nikosz, ilyen van! S villantott felém bátorító mosolyt. Hálát éreztem. Szörnyű távolságot. Ám azóta nincs lelkifurdalásom. Ami maradt, az csak fájdalom. Azzal visszajöttél.

Elmondjam, hogy történt?

Hadd mondjam el, akkor is, ha tudod. Úgy nem tudod elmondani magadnak, ahogy én magamnak.

Azt kérdi Illatszér, aki a legbolondabb barátnóm, több mint harminc éve igazi jó barát, az évek múlásával mind megbízhatóbb, csak fontos dolgok miatt hív fel, ritkán, de úgy, mintha ma is egy ágyban ébredtünk volna: hapikám, figyelj ide, van egy új barátnóm, azt mondja, már nem fogsz emlékezni rá, borzasztó helyes lány, sötét a kedve, valaha nagyon szép volt, most töltötte be az ötvenet, szerintem depressziós, de nem amiatt, isten tudja, miért, a gyerekei már nagyok, mind elköltöztek tőle, ő nem megy ki az utcára, kizárta magát minden nyilvánosságból, úgy, mint te, innen jutottál eszembe, kérdeztem tőle, nem akarja, hogy a születésnapomon összehozzalak titeket? Az Evarisztosz is besüllyedt magába, hát ő neked való lenne, mondom, erre összecsapja a kezét, te ismered a Nikoszt? Ő már úgyse fog emlékezni rám, és nevetett, aztán sírva fakadt. Úgy hívják, Kara-Galla Ági. Mond valamit neked a név? Azt mondta, nem fog, biztosan nem fog, könyörgött is, hogy ne szóljak, ne kérdezzek, mert ő olyan régről és távolról ismer, hogy nem szeretné tudni, emlékszel-e még rá. Úgyhogy ezt most majd nem is mondom meg neki. Csak kérdem. Ismered?

Tartottam a fülelem a mobilt.

Illat úgy tett, mintha nem is értené, mi van. Halló? Ha nem vagy itt, felhívlak újra. De nem rögtön, mert akkor keresztbe hívjuk egymást. Metróba' vagy? Hol vagy?

Eljössz vasárnap a születésnapomra?

S amikor ott feszengetem a születésnapján, egy olyan partin, amilyenre én már nagyon, de nagyon régen nem szoktam elmenni, ahol zsúfolásig telnek a kis szobák, tolonganak, kiabálnak, salátalevet freccsegve egymást tapossák az emberek, s kizárólag azért vagyok ott, hogy téged lássalak, de nem állok szóba senkivel, pontosabban velem nem áll szóba

senki, helyesen, mert világosan látják, még csak nem is teszek úgy, mintha figyelnék bárkire, aki hozzám beszél, nemhogy arra, mit válaszolok neki; forgatom a fejem, csak téged kereslek, s nemigen veszem tudomásul az ő tolatkvó személyét, azt, hogy ő létezik; magatartásommal közlöm veled, téved, ő nincs; ebben a tekintetben valóban szörnyetegnek látszom, holott végső soron csak játszom, utánzom ezt a részvétlen országot, ahonnan nem tudok elmenni, mert öreg vagyok, s nem érdekel, ki miként önigazol ilyen szeánszos kínjában; ha muszáj, kutyafuttában vetek nekik koncot, kérdezek, sokszor halandsanyelven, hogy vegye már észre magát, álljon el az utamból mondjuk ez a fotós barom és az ő multiprosti kurátor neje.

Bolo, kolo, boló: boglo, Kratice! Evitte, alag?

Dühükben őrjöngve gázolnak át rajtam, még löknek is egyet, és túsarokkal taposnak, letaposnak. Taposanak.

Rájuk se nézek. Téged kereslek.

Az is eltart háromnegyed órát, mire kinyomozom, hogy azért nem talállak, mert még el se indultál hazulról. Illatszertől tudom meg, de nehogy most elmenjek, mindenképpen várjak, mert már elindultál, mostanáig gondolkodtál, útközben hívtad, ott vagyok-e még? Maradjak. De hát még sokáig verekedtem anélkül, hogy segítettél volna, a karomat megérintened elegendő lett volna, hogy ne lökdösődjek ott. Végre feladtam, a kabátom kerestem, és –

Megpillantottalak.

Az előszobasarokban üldögéltél, a közvetlen közelemben végig. Sámliin görnyedezve, jól megöregedve. A padlót bámultad.

Kínlódtál.

Te is kínlódsz, gondoltam, hogy itt vagyok, túl akarod élni, nem akarsz fölnézni, valójában nem is akarsz itt lenni, de hát mégis itt vagy, csak már nem tudsz mit kezdeni velem, azt várod, hogy minél hamarabb vége legyen. Örültél volna, ha nem talállak meg, ha dühöngve elmegyek.

Ez örülne, gondoltam.

De akkor már tudtad, hogy nézlek, láttam rajtad.

Mielőtt rád rohantam volna, még az is végigfutott bennem, mint valami borzongás, hogy nem igaz, amit képzeltem, hogy mióta szakítottunk, mi nem láttuk egymást. Minden pillanatban egymást látjuk. Ha engem kérdezel. Nem veszünk tudomást róla.

Kezünkre játszik a realitás.

Akkor mit kell gondolnom az életről?

Nem a tiédről, rendben, az enyémről. Hogy van ez az egész? Azóta is egymást nézzük, de ha nem kezdtünk vele semmit, akkor nem is történt semmi. Holott ez volt a mi időnk.

Pillanatnyilag fölemelni sem tudod a fejed.

Szeretnéd pedig, úgy látom. Kiszolgáltad, hogy nehezedre esik rám nézni. Jól megöregedve. Huszonkét év után nem csoda, hogy szinte lehetetlen belenézni a szemembe. Mikor mást se csinálsz. Én se. Sőt. Rendben, csak én vagyok, aki néz, anélkül, hogy tudnám. Te csupán tudod. S nincs köztünk semmi. Nem is volt.

Mire ment az élet? Mentettem az irhám?!

Elkaptam a kezéd; nyirkos volt, de meleg; a két tenyerem közé vettem. Eléd guggoltam, mintha mindig is így beszélgettünk volna. Ági, de jó látni téged. Tudja maga, hogy én ki vagyok? Az is átcikázott rajtam, nem lett volna szabad így leguggolni, mert most

nem fogok tudni felegyenesedni, segítséget kell kérnem. Te meg azt játszottad, mintha csak ebben a pillanatban vettél volna észre, először huszonkét év után megmutattad nekem a szarkalásbas szemed alját, egészen közelről, szemed környéke alvadt vér színét, a mindig karikásat. A finom, vékony bőrödet is ott. Az is milyen rajtad. Mindig is olyan volt. Dögös.

És mi van, kérdeztük. Mi lenne, válaszoltuk.

Nem teszek úgy, mintha szó szerint emlékeznék rá, mi minden történt köztünk két perc alatt – semmi különös –, nem tudom, hogy végül te engedélyezted-e a menekülésem, vagy én harcoltam-e ki, áh, szokás szerint leléptem, az eszelős izgalom elkergetett, már az is földúlt, hogy centikre vagy tőlem, és ha nem szeretkezünk, én nem tudok veled mit kezdeni. Ez régen is így volt, de sose jobban, mint most.

Sokat leszünk együtt, mondtam neked, meglátod; biztosítottalak, megfenyegettelek, bólogattál és le-lenéztél, azt mondtad, érdekes, mennyire megfiatalodtam, most már egyszerűen gyönyörű vagyok, amin megsértődtem, gondoltam, gúnyolódsz, add meg a számod, kérd el Illattól, szeretem a kezedet, Nikosz, menj, ez a hely itt nem neked való, majd mindent megbeszélünk, persze te beszélsz majd; én meg közben kötök; jó volt látni, köszönöm, hogy jöttél.

Ennyi volt az egész.

8

Találkozni fogunk!

Kiverkedtem magam a lakásból, hazaszaladtam, otthon bevágtam magam a fejtámlás fotelba, de még mindig fáztam. Be kellett takaróznom három nagy pokróccal, akkor villant belém, elfelejtettem bevenni az esti gyógyszereim! Azért fázom. Magamba döntöttem kéttenyérfi bogyót, az esti adagom, többségük nem is gyógyszer, mindenféle ásvány, halálfélelem elleni csacsacsca. Visszasüllyedtem a vénkori fotelba. Magamba.

Ágíróról álmodni.

Újra veled lenni.

Átgondolni a jövő napokat.

Akkor párolgott fel a kép, ahogyan az imént ott guggolok az előszobában: ismeretlen, törődött arcú nő néz vissza, remegő pillákkal, zavartan, kedvesen. Jóindulatúan.

Ismerős, az biztos.

Egy távoli ismerős. Sok embert ismerek.

Ez nem az én Kara-Galla Ágim. Sose volt az enyém.

Ez egy másik ember.

Vagyis: én nem vagyok. Akkor én sem vagyok. Micsoda hülyeség, dehogynem vagyok, itt vagyok. Fázom. Vegyük előlről, mi történt ma este. Akkor aztán elszorult a szívem. Lehetne mondani másképp is, hogy ne legyen ennyire ciki, de nem mondom. Ha egyszer elszorult. Levegőt nem kaptam! Hozzátartozik történetünk végéhez.

Üres a szemed.

Oly esetben, mint a miénk, annak a jele ez, hogy én vagyok üres. Azért látom a szemedet üresnek. De szó se lehet róla, hogy én azért volnék üres, mivel te nem töltötted ki az életem. Kitöltötted.

Én is a tiéd – amíg le nem léptem.

A lelki üdvösségem féltve le nem léptem! Árulás.

Megmentettem-e lelkem üdvösségét?

Semmire se vittem: se családom, se barátom, se nagy életművem. Várom, hogy kúshassak be a föld alá mielőbb, semmivé rohadni. Előbb kellett volna.

De még aznap éjjel, amint a szorongástól meg tudtam mozdulni, mégiscsak megszerzem összes telefonszámod meg az e-mail címed, összes lehetséges elérhetőséged, és még hajnal előtt nekiálltam neked leveleket írni, telefonálgatni – nem vetted fel. Értetőknek vettem, a méltóságérzeted megnyilatkozásának, szerettelek érte, amiért nem akartál tüstént, még aznap telefonon is beszélni velem. Meg hát különben is szerettelek, mert szeretlek. Ez karakterjegyem, a csapásom. Abban reménykedtem, hogy te is túl fel vagy most zaklatva, annyira örülsz, hogy azt érzed, most már talán túlörülsz magad, és azt nem szabad, gondolod, tartsuk csak be a határokat, küszködöl magaddal, te is azon dolgozol, hogy túlkapaszkodjál minden rosszkedveden, a betegségeiden. Most tudod, mi jön! Ismersz, várod a levelem, minden új írásom, és ha nem is veszed fel a telefont, mert igenis ellenállsz, azért két párnát vetve a hátad mögé, pukkadozva nevetgélsz a bezúduló esemesemen, beviszed őket a paplan alá is, hogy kivilágítva nézd, hogy még mindig olyan hülye vagyok-e, mint régen, igen, olyan hülye vagyok, még mindig neked írok, a szavaim mögötti gondolatok a lábad közé nyílnak. Ne hazudj már ekkorát. De így van, és így volt, így lesz. És ezt te mindig is tudtad, habár nem mondtam senkinek, mert erről nem lehet beszélni. De mondtad, minden nőnek ezt mondtad. Nekem nem volt más nőm. De volt. De azok nem voltak a nőim. Hanem akkor mik voltak? A szerelmeim voltak. És én mi vagyok? Csak elképzelés. Igen?

És akkor megcsókolysz.

Még mi nem is csókolóztunk.

Hát arra nem volt időnk, nem volt érkezésünk, fiatalabbak voltunk, könnyörtelenebbek, türelmetlenebbek, boldogtalanabbak.

Ahhoz kell csak erő, boldogtalanak lenni!

Millió halaszthatatlan teendőnk előjátékként akkoriban úgy csókoltuk meg egymást, mint gyerekek rántják föl a nagyajtó kilincset, mikor végre bemehetnek a Karácsonyfaszobába, vagyis ők bemennek, most már berontanak, tovább bírhatatlan, be kell oda menni. Ott van a Jóisten. Ami úgy is volt.

Azt hittük.

Mára fölocsúdtunk, fáradt hússá lettünk, nem halhatatlan lélekké, hát eléggé szerényekké és tudatlanokká ahhoz, hogy kérdezősködve csókoljuk meg egymást, módszeresen faggatva ki a másikat, hosszan, a nagy csöndben.

Akkor nyugodtam meg.

A szájad kíméletlenül kérdezősködő módjától kívántalak meg újra, kérdéseidnek a szó legszemérmertlenebb értelmében lusta, mégis megvesztegethetetlenül igaz tempójától, a máig kérlelhetetlen ritmusérzékedtől, felismertelek, és benned magamat is, azt is, hogy még mindig érezlek, már amennyire férfi érezni képes, hetvenkedőn, akaratosan, mind mohóbban és türelmetlenebbül; már meg is tudlak írni, már ki tudlak mondani, a végén még el is tékozolnám szerelmünk, ha nem kérdenél újra meg újra, ha nem pecsételéd le a szájamat, mielőtt kibuggyanna rajta az első hazugság, ha nem kényszerítenél kérdéseid jóságával, komor édességükkel arra, hogy a legszelídebben csókoljak vissza, fiókaként tátogva, mondd, hogyan kell kérdezni szépen azt egy nőtől: mit akarsz tudni?

Biztosan a halált.

Tőled elfogadnám.

Akarlak.

Én is.

Elviselhetetlen.

Ebben megnyugodtunk.

Így aludtam el.

Aztán másnap se vetted fel a mobilt. Se a vezetékést. Még egy hét múlva se, napon-ta sem, óránként sem, félpercenként sem. Szóltam az Illatszernak, hogy mondja meg neked, ezt ne csináld. Mondta. Azt mondta. Mégse válaszoltál, egyetlen levelemre, üzeneteimre se, amiket végül már virágnyelven, háromszoros sürgősségű postai táviratban volt bátorságom eljuttatni hozzád. „Tarthatatlan helyzetbe kerültem. Tudnánk-e beszélni?”

Gáz. Borotva. Leukémia.

Hát hiszen emlékszel! Akkor hülyeségeket csináltam, ami már teljesen lemeztele-nített, gondoltam, közröhejjé váltam. Éppen ideje. Jé, de érdekesen kattant meg a Nikosz, az az agglegény katolikus költő. Hallottad?

Illatszernak kellett jönnie végül, aki mindig mindent ért, akkor is, ha nem, nem kell neki mindent tudnia ahhoz, hogy szeressen, bár az is lehet, hogy tud, de én őt többet nem kérdeztem rólad, és miattad nem tettem, nem is kellett kérdezniem, ő fölmetszette sebem, négy éve már ennek is, felhívott, úgy éjjel egy óra után, csacsogott, udvarolt, vigasztalt, hogy neki nemcsak a verseim, hanem az is jó, hogy vagyok, létezek, ilyesmik, váratlanul belém szúrt a bizonyosság akkor: te akarsz valamit mondani az Ágiról nekem?

Azért hívsz?

Tűrhetetlen vagyok most már neki?

Nem vagy tűrhetetlen. Egyáltalán nem vagy tűrhetetlen. Ne hívd többet. Ne bánts-d. Vissza van ő húzódva már. Neki kevésbé virágzik ám az élet, mint neked. Nem is tudja pontosan, mi van vele. Én se tudom. Örülök, hogy bemutathattalak titeket egymásnak, ti is örültetek, úgy láttam. Hát ennyi.

De... mondom, de...

Még úgy belekérdeztem, valami rossz kényszer rávitt, ne hagyjam annyiban, mivel megfordult bennem, mint a csontfájdalom szokott, végigömlött bennem, hogy hisz már négy-szer lezajlott ez a beszélgetés is köztünk, ez a vénkor átka! – milyen türelmes ez az Illatszernak, kibír; elviseli, hogy újra és újra föl nem foghatom, mi oka lehet annak, hogy Kara-Galla Ági még ma se veri földhöz a szépséges fenekét afeletti örömeiben, hogy... Hogy? Most? A magányos költő barátkozna vele? A lánoló lélek sztár? Neked nincs barátod, nincs egy olvasód? – Elhallgattam. Röstelltem az egészet. Untam is magam.

Menjünk aludni, mondta az Illatszernak. Letettük a kagylót.

Személyesen tehát nem látlak. Nekem ez megfelel, most már megfelel. Nem lettél a nőm. Azért az szép dolog, Valahol. Nem? A szakításunk után, hadd hívjam így, huszonhat év alatt egyszer találkoztunk, akkor is két percre. Nincs közünk egymáshoz, bárkinek mondhatnánk. Ennyit a tényekről. Mégis, mikor eljön a minden éjjel, a sötétben előbb-utóbb kinyitom a szemem. Hogy láthassam a tiéd.

Anélkül nem alszom, nincsen esélyem rá.

Hány millió nőd volt?

„Csak a valóságban?!“ Mmmm.

Volt köztük különbség?

Nem a nők közt, hanem a szeretettedben vagy midben, irántuk. Volt?

Éspedig micsoda?

Ha nem millió, hanem csak kettő volt, amúgy igazában, na jó, kettőt nem hiszek el, de mondjuk huszonkettő, szorozva kettővel, az nem ugyanannyi, mint a millió?

Ti férfiak, szerettek ti valakit magatokon kívül?

Nem veszed le rólam a szemed.

ELSZAKADÁS

Azt se tudom, hány éves vagyok, szerintem háromnál nem több, inkább annyi se. Fekszem a lepedővel behúzott ágyon, oda vagyok fektetve. Onnan nézem, az ágyról, hogy egy fiatal nő mossa a mellét meg mindenét egy lavórállvány előtt. Nem látom a mellét, még a szót sem ismerem, vagy nem úgy, nem annak ismerem, aminek ma. Háttal áll nekem, háttal ring, moccan és hullámszik, torokszorítóan izgalmas. Nyári alkonyfény cirógatja a szoba falát. Lehúzza az elsötétítőt. Mert a nő lehúzta, mielőtt mosdani kezdett, ám az elsötétítő vászna szakadt s keskenyebb is, mint az ablak. És napfény játszik a nő nyakán, a haján. Előtte odatett az ágyra, azt hittem, hogy utána kimegy, és zokoghatok. Rám csukja az ajtót. De nem ment ki, hanem csak csöndesen becsukta, és levetkezett. Deréig, elfordulva, de mégiscsak előttem. Kiemelte a lavórt a háromlábú állványból, a fali csapból vastagon vizet csurgatott belé, és deréig lemeztelenítette magát. Igaz, nekem háttal. Mindegy az. Kerekre nyílt a szemem. Hol láttam, hol nem láttam a cicijét. Bonyolult, mit látunk, mit nem látunk ilyenkor. Nem tudtam: miattam, szántsándékkal teszi? Sokkal több, felfoghatatlanul több volt, amit ezzel adott, mint ami elegendő lett volna ahhoz, hogy ne sírjak. Mert én tudok sírni.

Itt kiesik ez-az.

Amit újra látok, valamivel ezt előző pillanat: már akkor ez a nő megnyert magának, elfogadtam őt: hálóingben, a kisszoba ajtajából nézem, ahogyan ágyaz. Mintha egy királynak. Gondosan kihúzza a lepedőt, kifeszíti, fölpaskolja a párnát, utána hozzám lép, átölel, fölemel, a lepedőre tesz háttal, nem tiltakozom.

Már sejtem.

Megsejtetem, mellém fog feküdni. Mellém akar feküdni. A megtiszteltetéstől levegőt nem kapok. Abban sem vagyok biztos, hogy illik-e arra nézni, amerre épp mosdik. Nem ment ki a fürdőszobába, itt mosdik előttem. Itt is lehet. De itt mi sose szoktunk. Vagy én nem tudom. Szivaccsal mossa magát a lavór előtt. Felfoghatatlan, hogy ekkora szerencsém van. Hogy ez a nő ilyen, mellém akar feküdni, velem akar aludni, majd ő is lefekszik mellém, biztos vagyok benne, magam se tudom, miért. De előtte elengedhetetlen, hogy mossa meg a mellét. Meg mindenét megmossa a dereka fölött, a karját, a nyakát... Talált magának törülközőt, honnan? Módszeresen végigdörzsöli magát, még sose láttam ilyet.

Nem néz felém, és nem szól hozzám, mintha nem is lennék. Azt gondolja, hogy én már régen alszom. Nem is nézem őt, hadd gondolja azt, miért nézném, de mást se